

**ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ
ЗАКОНА О ПОРЕЗУ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА
И
ЗАКОНА О ДОПРИНОСИМА ЗА ОБАВЕЗНО СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ**

Аутор: Светлана Кузмановић-Живановић

• **Измена стопа доприноса за обавезно пензијско и инвалидско осигурање и за обавезно здравствено осигурање**

Одредбом члана 44. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Службени гласник РС”, бр. 84/04, 61/05, 62/06, 5/09, 52/11, 101/11, 47/13, 108/13 и 57/14) којом су прописане стопе по којима се обрачунавају и плаћају доприноси, сагласно извршеној измени:

- стопа доприноса за обавезно пензијско и инвалидско осигурање повећана је са 24% на **26%**, а
- стопа доприноса за обавезно здравствено осигурање смањена је са 12,3% на **10,3%**.

Стопа доприноса за осигурање за случај незапослености није мењана и износи - 1,5%.

У случају када се доприноси плаћају истовремено из основице и на основицу, обрачун доприноса врши се по следећим стопама:

- за обавезно пензијско и инвалидско осигурање када се допринос плаћа на терет примаоца уместо 13% стопа износи **14%**, а за за послодавца, односно другог исплатиоца прихода тим лицима, уместо 11% стопа износи **12%**;
- за обавезно здравствено осигурање допринос на терет примаоца и на терет исплатиоца прихода, уместо по стопи од 6,15% плаћа се по стопи од **5,15%**.

Измењене стопе доприноса за обавезно пензијско и инвалидско осигурање и доприноса за обавезно здравствено осигурање, **примењиваће се од 1. августа 2014. године.**

• **Олакшица по основу заснивања радног односа са новозапосленим лицем**

Послодавац - правно лице, односно предузетник који запосли ново лице има право на повраћај дела плаћених пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање, на терет запосленог и на терет послодавца, по основу зараде за новозапослено лице, исплаћене закључно са 30. јуном 2016. године.

• Период коришћења олакшице

Право на предметну олакшицу код плаћања пореза и доприноса послодавац може да оствари у периоду од две године - почев од **1. јула 2014. године** па **закључно са 30. јуном 2016. године**.

Послодавци који од дана почетка примене олакшице - од 1. јула 2014. године, заснују радни однос са новим лицем могу за тог запосленог да користе право на олакшицу **закључно са 30. јуном 2016. године**, у смислу да могу да остваре право на повраћај дела плаћених **пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање, на терет запосленог и на терет послодавца**, по основу зараде новозапосленог лица која је исплаћена најкасније 30. јуна 2016. године.

• Послодавци који могу да остваре право на олакшицу

Право на олакшицу прописано је за **послодавца, било да је правно лице или предузетник**, који запосли ново лице.

Олакшицу не могу остварити:

- државни органи и организације,
- Заштитник грађана,
- Повереник за заштиту равноправности,
- Државна ревизорска институција,
- Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности,
- Агенција за борбу против корупције,
- Републичка комисија за заштиту права у поступцима јавних набавки,
- Комисија за заштиту конкуренције,
- Комисија за хартије од вредности,
- Фискални савет,
- Републичка радиодифузна агенција,
- Агенција за енергетику Републике Србије,
- друге јавне агенције,
- јавна предузећа,
- јавне службе,
- други директни или индиректни буџетски корисници, односно корисници јавних средстава.

Право да оствари олакшицу по основу заснивања радног односа са физичким лица **нема ни онај послодавац који за то лице, са којим заснива радни однос, већ користи било коју другу врсту врсту подстицаја** у складу са одговарајућим прописом.

- **Услов који се односи на повећање броја запослених код послодавца**

Олакшицу по основу заснивања радног односа са новим лицем може да оствари послодавац уколико се заснивањем радног односа са новозапосленим лицем повећа број запослених код послодавца у односу на број запослених на дан 31. марта 2014. године.

Право да користи олакшицу има и послодавац који започне обављање делатности после 31. марта 2014. године.

У случају да послодавац у току коришћења олакшице смањи број запослених који су били код њега у радном односу на дан 31. марта 2014. године, губи право на даље коришћење олакшице за оног новозапосленог са којим је прво засновао радни однос и користио олакшицу.

У случају да у току коришћења олакшице смањи број новозапослених лица за које користи олакшицу, послодавац ће тада користити олакшицу само за оне новозапослене који су и даље у радном односу код њега и којима исплаћује зараду. Другим речима, смањење броја новозапослених утиче само на обим коришћења олакшице с обзиром да се она користи само за она новозапослена лица која су у радном односу и којима послодавац исплаћује зараду.

- **Право на повраћај плаћених пореза и доприноса**

Олакшица код плаћања пореза и доприноса реализује се као **право послодавца на повраћај дела плаћених пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање, на терет запосленог и на терет послодавца, по основу зараде за новозапослено лице**. Послодавац који је обрачунао и платио порез и доприносе по основу исплаћене зараде за новозапослено лице има право на повраћај дела плаћених доприноса. Износ пореза и доприноса на који послодавац има право на повраћај зависи од броја новозапослених лица и висине зарада које је послодавац исплатио и на које је обрачунао и платио порез и доприносе за обавезно социјално осигурање по основу зараде.

Послодавац има **право на повраћај плаћених пореза и доприноса**, и то:

- 1) 65% ако је засновао радни однос са најмање једним, а највише са девет новозапослених лица;
- 2) 70% ако је засновао радни однос са најмање 10, а највише са 99 новозапослених лица;
- 3) 75% ако је засновао радни однос са најмање 100 новозапослених лица.

Повраћај плаћених пореза и доприноса врши се у складу са законом којим се уређују порески поступак и пореска администрација, у року од 15 дана од дана подношења захтева за повраћај пореском органу надлежном према седишту послодавца.

- **Новозапослено лице**

Новозапосленим лицем сматра се лице за које су кумулативно испуњени прописани услови. Новозапосленим лицем сматра се лице:

- са којим је послодавац закључио уговор о раду у складу са законом којим се уређују радни односи,
- које је послодавац пријавио на обавезно социјално осигурање код надлежне организације за обавезно социјално осигурање,
- које је пре заснивања радног односа код Националне службе за запошљавање било без прекида пријављено као незапослено најмање шест месеци, а лице које се сматра приправником најмање три месеца, и
- које за време док је било пријављено као незапослено није остваривало било коју врсту прихода по основу радног ангажовања.

Новозапосленим лицем не сматра се лице које је пре заснивања радног односа било запослено код послодавца који је повезано лице са послодавцем код кога заснива радни однос, односно код послодавца који би, да није престао да постоји, био повезано лице са послодавцем код кога новозапослено лице заснива радни однос, независно од тога да ли је постојао прекид радног односа.

Од 1. јула 2014. године не постоји могућност стицања права на олакшицу по основу заснивања радног односа са лицем које је старије од 45 година, односно 50 година, као и са лицем које се сматра приправником и лицем које је млађе од 30 година, већ стечено право може да се користи у складу са законом по коме је стечено, до истека периода за који се користи та олакшица.

Послодавац који је до дана почетка примене закона (до 1. јула 2014. године) стекао право на пореску олакшицу из чл. 21в и 21д Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС”, бр. 24/01, 80/02, 80/02-др. закон, 135/04, 62/06, 65/06-исправка, 31/09, 44/09, 18/10, 50/11, 91/11-УС, 93/12, 114/12-УС, 47/13, 48/13-исправка и 108/13) и из чл. 45. и 45а Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Службени гласник РС”, бр. 84/04, 61/05, 62/06, 5/09, 52/11, 101/11, 47/13 и 108/13), по основу заснивања радног односа са лицем старијим од 45 година, односно 50 година, као и са лицем које се сматра приправником и лицем које је млађе од 30 година, тако стечену олакшицу остварује у складу са тим законима.